

matos bővítésével igyekszünk ezt valamelyest pótolni. A kóruséneklést pedig órák átcsoportosításával tudtuk heti 4 órára emelni.

A tanfolyam fontos része a heti három szentmise. Ebben a közös éneklésen kívül a liturgikus szolgálat, népének, gregorián és többszólamú művek egyaránt szerepet játszanak. Tehát az elméleti képzés mellett komoly hangsúlyt kap az a gyakorlat, amit a kántornak a saját közösségében végeznie kell.

1996-ban 29 hallgató nyert oklevelet, köztük 1-1 felvidéki és kárpátaljai. A végzetek vizsgahangversenye után, július 26-án Takács Nándor püspök úr, az OMCE elnöke tartotta a befejező szentmisét. A szentmise végeztével került sor az oklevelek átadására. Évenként Harmat Artúr-díjat adományoz a tanári kar annak az oklevelet nyert hallgatónak, aki első-sorban erkölcsi, de tanulmányi eredménye alapján is kiemelkedő. Ebben az évben e díj nyertese Volf Annamária (Ácsteszer) volt. Kiváló tanulmányi eredményt ért el: Koleszár Ildikó (Kassa) és Nagy Ilona (Tiszapalkonya). Sajnos, a mai nehéz körülmények között csak nagyon kevesen vannak, akik a kántori szolgálatot főállásként tudják végezni.

A terveink között szerepel, hogy ebben az évben a Kántorképzők számára Liturgika, Népének, Gregorián és Zenetörténet jegyzetet elkészítjük és rendelkezésre bocsátjuk az ország többi kántorképzőjének is. Az elmúlt évhez hasonlóan novemberben találkozót tartunk hallgatóinknak.

Verbényi István
igazgató

Kántor-riport

Rendhagyó módon most nem egy budapesti művész-kántort szeretnék bemutatni, még csak nem is egy nagymúltú idős kollégát, hanem egy Nógrád megyei kis falu fiatal kántornőjét.

Ádámné Kovács Bernadett gyerekkora óta kántorkodik kis falvakban. Jól ismeri tehát a kántori hivatásnak azt a szép területét, amit a még éneklő falusi néppel való együttműködés jelent.

Egy pesti kántor nemigen találkozik már azzal az élménnyel, hogy a templom hangos az énektől, s mikor a kántornak valóban vezetnie kell az éneket és nem csak szólóznia saját orgonakísérettel. Nagyorosziban is, ahol Bernadett okleveles kántorként működik, van mód „népéneklés”-re, de itt valami más is történik. Működik egy fiatal kórus is, egy szkóla. A szentmiseken introitust és kommuniót is énekelnek. Egy falusi templomban(!) Hogy is van ez? Hiszen, ha jól tudom, amikor Ön végzett a kántorképzőn 1972-ben, még Kis Magyar Uzuális sem volt!

- Ez igaz. De több gyereket is indítottam Pestre, a kántorképzőre, és tőlük folyamatosan érdeklődtem az újabb követelmények felől, így állandó volt a kapcsolat. Így kaptam hírt az Éneklő Egyházzól is, megvettem és azóta is használom.

- Hogyan fogadták ezeket az énekeket a helybeliek?

- Amikor elővettem a latin ordináriumot, azzal fogadták, hogy „De jó, hiszen fiatal korunkban is ezt énekeltük”.

- És a fiatalok, őket hogyan fogta meg?

- A környékről több fiatal jár kántorképzőbe, zeneiskolába; ezekkel a gyerekekkel foglalkozom. Próbálok beléjük plántálni valami nagyon szépet. Belőlük áll az én kis „énekkarom”. Vannak közöttük középiskolások és általános iskolába járók. Hetenként tartunk próbát.

- Mióta énekelnek szertartásokon rendszeresen?

- Három év óta végigénekeljük ádvent, nagybőjt, Szűz Mária és a szentek miséinek introitusait és kommunióit. A tanulásban sokat segít a magnószalag, amit az Éneklő Egyházhoz adtak ki. Nagyobb ünnepeken egy-egy négyzólamú darabbal is készülünk.

- Miket énekelnek még ünnepekkor?

- A virágvasárnapot Barsi Balázs Nagyheti könyvéből végezzük, ilyenkor természetesen be is öltözünk. A szent három napot az Éneklő Egyházból énekeljük végig. Elszólások alkalmával a Missa Mundi Kyrie-jét és Agnus-át mindig az elszólások közül intonálja egy-egy gyerek. A kicsik különösen szeretnek szerepelni.

– Egyéb szereplési alkalmak?

– Minden évben készülünk pásztorjátékkal, anyáknapi műsorral. Kirándulások alkalmával elvégezzük estéként az ökumenikus zsolttáros istentiszteletet.

– Úgy hallottam, hogy a munkája és három gyermeke mellett még arra is volt energiája, hogy „továbbképezze” magát!

– 1992-ben az Új Emberen keresztül kaptam hírt az esztergomi lelkigyakorlatról, amelynek témája Keresztelő Szent János ünnepe volt. Itt találkoztam igazán az Éneklő Egyházzal, a zsolozsmázással, a gregoriánnak a liturgiában betöltött méltó helyével... Ekkor értettem meg igazán, hogy „anyám méhétől fogva nevémen szólított az Úr”: tudniillik Keresztelő János születésnapján születtem én is... Ilyen születésnapom még sohasem volt, igazán a mennyekben éreztem magam! A következő évben az Egyházzenei Kongresszuson hallottam az induló egyéves egyházzenei tanfolyamról, amit aztán sikeresen elvégeztem. Az ott elhangzottakat mélyen elraktároztam magamban. Ezek után még tudatosabban végeztem a tennivalóimat. Igazán szeretném, hogy az egyházzene feltámadjon, és ennek érdekében megteszek minden tőlem telhetőt. Szeretném bizonyítani, hogy így is lehet csinálni, sőt így kell csinálni!

A beszélgetés után otthon nézegettem a Bernadettól kapott az Éneklő Egyházból kézzel kimásolt és sokszorosított kottákat, az összeállított miseénekeket, a fényképeket, amelyek a szkolájáról készültek, elgondolkodtam, hogy itt Pesten mennyit is tudunk nyafogni, emlegetve nehéz körülményeket, meg egyéb kifogásokat, hogy miért is nem csinálunk szkolákat. És kicsit szégyelltem magunkat...

Merczel György

A kóruslakók

A templomba buzgón járóknak több, sajátos fajtája leledzik. Minden szemfüles ministránsfiú hamar fölfedezi, hogy a híveket sok-sok szempont alapján lehet osztályozni. Valaha az öreg sekrestyések szívesen megosztották ritka emberismerő képességüket a piros szoknyában és gallérban, fehér, csipkés karingben ájtatosan, azt levette viszont derűsen és leplezetlenül rosszalkodó ministránsokkal, s ebből a bölcsességből sokat lehetett tanulni. A mai szociológiai vizsgálódások, melyek segítségével a tudósok egy közösséget igyekeznek minél több szempont szerint külön csoportokra szétválasztani, halvány és eleve sikertelen kísérletek azokhoz a felosztásokhoz képest, amelyekkel a templom bennfentesei a maguk számára áttekinthetővé tették a hívek *sokaságát* vasárnaponként, vagy éppenséggel *ritkasságát* a sietős hétköznapiakban.

A szociológiai elemzést végző sekrestyés-harangozó lelki beállítottságától függően osztályozhatta a híveket jámborságuk alapján, például ki mennyit és hogyan térdel a mise alatt. Azután éberségük szerint, vagyis ki figyel a szószékről elhangzó prédikációra és ki az, aki inkább szundít egyet, hiszen húsz perc alatt nem igen illet adni, de ha jó napja volt a szónoknak, negyven percig is magyarázhatta a kánai menyegzőn korszóit. Aztán ott voltak a pontosak és az elkésők, meg a túl korán érkezők! Szempont volt a térbeli elhelyezkedés, vagyis kinek van állandó helye és ki váltogatja, nem tudván néha még azt sem, hogy melyik a férfiak és melyik a nők oldala.

A jámbor hívő elől ül, sőt netalán az első sorokba merészkedik, esetleg hátul húzódik meg, vagy le sem ül és már az áldozás alatt távozik, jóllehet az áldást kötelező megvárni, csak a Leó-imádságot lehet megspórolni. Vagy a szószék köré telepszik, hogy jobban hallja a megjavíttatását célzó dörgedelmeket. Ez utóbbi esetben, ha kissé szerencsés, a prédikáló pedig ott fenn, a hívők fölött igen lelkes és lendületes, a szószékről az orra előtt szállingózhat a prédikáció vázlatát, főbb gondolatait tartalmazó cédula, melynek végén ez áll, lelkiismeretesen odaróva: itt jön a szidás! Zöldfülű káplánok szoktak csak a szidáshoz is vázlatot készíteni, néhány éves papság után megy az már magától.

A rendszeresség is komoly támpontot adhat a sekrestyési elmélkedésnek: sokan járnak rendszeresen templomba, minden évben megjelennek az éjféli misén. Az igazi a vasárnap pontosan megjelenő hívő, sóhajtottak fel melázva, s a napi templombajáró már egyenesen gyanús a vizsgálódók előtt. Annyi a bűnük, hogy nem elég a vasárnap azokat leimádkoz-